

Số: 2789 /KH-SYT

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 05 tháng 4 năm 2016

KHẨN

KẾ HOẠCH

Phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika năm 2016

I. Tình hình bệnh do virus Zika trên thế giới và Việt Nam

Bệnh do vi rút Zika là bệnh truyền nhiễm cấp tính lây truyền bởi muỗi Aedes, cũng là muỗi truyền bệnh sốt xuất huyết. Bệnh do vi rút Zika có thời gian ủ bệnh từ 3-12 ngày, người mắc bệnh thường có biểu hiện sốt, phát ban và một số triệu chứng khác như đau cơ, nhức đầu, đau mắt. Hầu hết các trường hợp mắc bệnh đều có khả năng hồi phục hoàn toàn, tuy vậy khoảng 80% trường hợp nhiễm vi rút không có biểu hiện triệu chứng. Hiện nay đã có sự gia tăng đáng kể các trường hợp mắc chứng não nhỏ ở trẻ sơ sinh tại các khu vực có dịch bệnh do vi rút Zika lưu hành. Ngoài phương thức lây truyền chủ yếu của vi rút Zika qua muỗi Aedes, còn có một số bằng chứng cho thấy vi rút có thể lây truyền qua đường máu, tinh dịch và từ mẹ sang con. Hiện bệnh chưa có thuốc điều trị và vắc xin phòng bệnh.

Tính đến cuối tháng 3/2016, trên thế giới đã có 61 quốc gia báo cáo có ca bệnh do virus Zika. Dịch chủ yếu lan rộng ở khu vực Trung và Nam Mỹ. Các quốc gia gần Việt Nam như Thái Lan, Lào, Trung Quốc, Campuchia cũng đã ghi nhận ca bệnh Zika.

Tại Việt Nam chưa phát hiện ca bệnh do virus Zika qua hệ thống giám sát bệnh truyền nhiễm, tuy nhiên theo thông tin từ Cục Y tế Dự phòng, trong tháng 3/2016 đã ghi nhận 02 trường hợp bệnh nhân bị nhiễm Zika sau khi du lịch Việt Nam và cả 2 bệnh nhân này đều dừng chân tại thành phố Hồ Chí Minh.

Những thông tin trên cho thấy khả năng virus Zika lưu hành tại thành phố là rất lớn và có nguy cơ lây lan mạnh, cần triển khai tích cực những biện pháp kiểm soát chủ động.

Thực hiện chỉ đạo tại các văn bản:

- Chỉ thị 05/CT-BYT ngày 16 tháng 3 năm 2016 của Bộ Y tế về việc tổ chức chiến dịch diệt muỗi, lăng quăng và triển khai công tác phòng chống bệnh do vi rút Zika, sốt xuất huyết.
- Công văn số 1396/BYT-DP ngày 16 tháng 3 năm 2016 của Bộ Y tế về việc tổ chức chiến dịch phòng, chống Zika và sốt xuất huyết.
- Công văn số 322/DP-VX ngày 29 tháng 3 năm 2016 của Cục Y tế Dự phòng-Bộ Y tế về việc đảm bảo công tác xét nghiệm vi rút Zika.
- Công văn số 1696/BYT-TT-KT ngày 29 tháng 3 năm 2016 của Bộ Y tế về việc tăng cường truyền thông về phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika.
- Quyết định 363/QĐ-BYT ngày 02 tháng 02 năm 2016 của Bộ Y tế về việc ban hành hướng dẫn giám sát và phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika và Quyết định số

439/QĐ-BYT ngày 05 tháng 02 năm 2016 của Bộ Y tế về việc ban hành hướng dẫn chẩn đoán và điều trị bệnh do vi rút Zika.

- Công văn số 870/UBND-VX ngày 04 tháng 3 năm 2016 của Ủy ban nhân dân thành phố về việc phòng, chống dịch do vi rút Zika gây nên.

Sở Y tế ban hành kế hoạch Phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika năm 2016 như sau:

II. Mục đích, yêu cầu

- Huy động các cấp chính quyền, đoàn thể, tổ chức chính trị-xã hội, từng gia đình, người dân và toàn xã hội chủ động tham gia, đồng bộ và thực hiện quyết liệt các biện pháp diệt muỗi, lăng quăng phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika và sốt xuất huyết nhằm bảo vệ sức khỏe người dân.

- Giám sát, phát hiện sớm trường hợp nhiễm vi rút Zika lồng ghép với giám sát sốt xuất huyết, xử lý kịp thời không để dịch lây lan, hạn chế đến mức thấp nhất biến chứng do vi rút Zika gây ra.

III. Các giải pháp và hoạt động

1. Phòng, chống ca bệnh xâm nhập

a. Giám sát tại cảng hàng không quốc tế Tân Sơn Nhất

- Giám sát thân nhiệt của tất cả hành khách nhập cảnh bằng máy đo thân nhiệt từ xa, đặc biệt lưu ý những hành khách đến từ vùng có dịch bệnh do vi rút Zika.

- Tổ chức phát tờ khai y tế cho các hành khách đến từ vùng có dịch.

- Sàng lọc ra các trường hợp ca bệnh nghi ngờ thông qua đo thân nhiệt, thể trạng, tiền sử dịch tễ, khám sơ bộ để giám sát và quản lý theo quy định.

- Phun hóa chất diệt muỗi đối với phương tiện chuyên chở các trường hợp bệnh nghi ngờ nhiễm vi rút Zika.

- Giám sát định kỳ các chỉ số muỗi, bọ gậy tại các khu vực cửa khẩu và xử lý theo quy định.

b. Giám sát ca bệnh trên địa bàn

- Thực hiện chế độ báo cáo khi phát hiện ca bệnh nghi ngờ do vi rút Zika theo quy định tại Thông tư 48/2010/TT-BYT ngày 31 tháng 12 năm 2010 của Bộ Y tế về hướng dẫn chế độ khai báo, thông tin, báo cáo bệnh truyền nhiễm.

- Trung tâm Y tế Dự phòng quận, huyện; các bệnh viện thành phố có trách nhiệm thông báo cho Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố ngay khi phát hiện ca nghi ngờ nhiễm vi rút Zika tại bệnh viện, hoặc khi có ca nghi ngờ phát hiện tại cộng đồng để tổng hợp báo cáo, tham mưu phòng chống dịch kịp thời.

- Tại các bệnh viện cần phát hiện sớm các trường hợp bệnh nhân có triệu chứng nghi ngờ nhiễm bệnh, kèm với yếu tố dịch tễ trở về từ vùng dịch, để tiến hành lấy mẫu bệnh phẩm và gửi về Viện Pasteur thực hiện xét nghiệm theo hướng dẫn tại Công văn số 2441/SYT-NVY ngày 24 tháng 3 năm 2016 của Sở Y tế về thực hiện công tác giám sát phát hiện vi rút Zika trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh, đồng thời thông báo cho Trung tâm Y tế Dự phòng quận, huyện. Tổ chức thu dung, cách ly và điều trị cho bệnh nhân theo phân tuyến. Chú ý các biện pháp xử lý diệt muỗi, diệt lăng quăng trong khu vực bệnh viện.

- Các cơ sở y tế khi ghi nhận các trường hợp dị tật đầu nhỏ thông qua chẩn đoán tiền sản và qua thăm khám sơ sinh, báo cáo ngay về Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố và Sở Y tế, lấy mẫu xét nghiệm chẩn đoán Zika gửi về Viện Pasteur TPHCM để giám sát.

c. Kiểm soát trung gian truyền bệnh

- Trung tâm Y tế Dự phòng và Phòng Y tế quận, huyện phối hợp chặt chẽ cùng Trạm Y tế phường, xã tham mưu cho các cấp chính quyền vận động, nhắc nhở người dân duy trì các hoạt động diệt muỗi, diệt lăng quăng thường xuyên để nâng cao hiệu quả sau chiến dịch “Người dân tự diệt muỗi, lăng quăng phòng, chống bệnh do vi rút Zika và sốt xuất huyết” vào ngày 05/03/2016 tại huyện Bình Chánh thành phố Hồ Chí Minh.

- Tăng cường kiểm soát điểm nguy cơ phát sinh muỗi và truyền bệnh Zika và bệnh sốt xuất huyết, áp dụng xử phạt theo nghị định 176/2013/NĐ-CP đối với những trường hợp không thực hiện các biện pháp diệt lăng quăng, làm phát sinh ổ lăng quăng trong cộng đồng.

- Tổ chức các chiến dịch diệt lăng quăng tại những nơi có nhiều vật chứa có lăng quăng bằng các biện pháp như lật úp các vật chứa nước không sử dụng, thả cá bảy màu vào các dụng cụ chứa nước đang sử dụng và phun hóa chất diệt muỗi trưởng thành tại những nơi có mật độ muỗi tăng cao.

- Khuyến khích người dân tự diệt muỗi, lăng quăng, ngăn ngừa muỗi đốt tại nhà bằng những biện pháp gia dụng như bình xịt muỗi, nhang trừ muỗi, kem xua muỗi, ngủ màn (mùng), ...v...v....

2. Công tác truyền thông

a. Truyền thông tại cửa khẩu

- Truyền thông phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika cho hành khách, cán bộ, nhân viên làm việc tại cửa khẩu thông qua hình thức truyền thông: tư vấn trực tiếp tại cửa khẩu khi kiểm tra sàng lọc, phát tờ rơi tại cửa khẩu, đặt Poster tại các vị trí dễ hành khách dễ dàng tiếp cận.

- Khuyến cáo các cảng vụ, các công ty trong khu vực cảng (hàng không, hàng hải) cách thức xử lý các ổ chứa nước trong khu vực cảng để triệt tiêu nơi sinh sản của muỗi.

- Khuyến cáo các hãng hàng không chủ động phun hóa chất diệt muỗi trên máy bay trước khi đến Tân Sơn Nhất đối với các chuyến bay xuất phát từ vùng có dịch Zika hoặc trên máy bay có hành khách đến từ vùng dịch Zika.

b. Truyền thông cho người dân

- Trung tâm truyền thông giáo dục sức khỏe (T4G) phối hợp với Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố truyền thông chính xác, kịp thời về diễn biến tình hình dịch bệnh để người dân tránh hoang mang, truyền thông vận động người dân tự diệt muỗi, lăng quăng.

- Chủ động thực hiện các khuyến cáo phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika. Thực hiện nghiêm chỉ đạo của Bộ trưởng Bộ Y tế tại Chỉ thị 05/CT-BYT ngày 16/3/2016 về việc tổ chức chiến dịch diệt muỗi, lăng quăng và triển khai công tác phòng chống bệnh do vi rút Zika, sốt xuất huyết.

- Tuyên truyền bằng nhiều hình thức: Trên các cơ quan báo chí, các trang điện tử Medinet, trang web của Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố và trang tin T4G; Tư vấn trực tiếp, hướng dẫn người dân, đặc biệt là phụ nữ mang thai và dự định mang thai về các biện pháp chủ động phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika. Cung cấp thông tin các địa chỉ xét nghiệm vi rút Zika, khuyến cáo đối tượng cần xét nghiệm để tránh tình trạng người dân lo lắng đi xét nghiệm hàng loạt. Tổ chức các buổi giao lưu tọa đàm trực tuyến.

- Tiếp tục sản xuất, nhân bản các tài liệu truyền thông về phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika.

- Xây dựng thông điệp truyền thông nhấn mạnh đến vai trò chủ động của người dân trong phòng chống muỗi truyền bệnh do virus Zika và bệnh Sốt xuất huyết, chú trọng những biện pháp bảo vệ cá nhân.

- Ưu tiên truyền thông cho thai phụ và thân nhân về bệnh Zika, sự nguy hiểm của bệnh đối với thai nhi, các biện pháp phòng bệnh cho bản thân.

3. Công tác đào tạo, huấn luyện

- Tổ chức các lớp tập huấn về hướng dẫn giám sát phòng chống bệnh do vi rút Zika; hướng dẫn chẩn đoán và điều trị bệnh do vi rút Zika.

- Tổ chức các lớp hướng dẫn phòng chống dịch bệnh cho các nhà quản lý và nhân viên y tế tại các địa điểm du lịch, các khách sạn, nhà trọ có khách nước ngoài đến lưu trú...v...v...

IV. Phân công thực hiện

1. Giao Kiểm dịch Y tế quốc tế

Xây dựng kế hoạch phòng, chống bệnh do vi rút Zika theo các tình huống dịch xảy ra (tình huống 1: chưa có ca bệnh; tình huống 2: có ca bệnh tại Việt Nam; tình huống 3: bệnh đã lây lan trong cộng đồng); phối hợp Cảng hàng không quốc tế Tân Sơn Nhất, Trung tâm Cấp cứu 115, Trung tâm Y tế dự phòng thành phố, Trung tâm truyền thông – Giáo dục sức khỏe triển khai giám sát chặt chẽ đối với người nhập cảnh tại các cửa khẩu; thực hiện nghiêm túc quy trình quản lý, vận chuyển ca nghi ngờ về cơ sở điều trị; giám sát việc thực hiện vệ sinh khử khuẩn trên máy bay và trong khu vực sân bay/cảng nhằm hạn chế lây nhiễm; truyền thông cho hành khách về cách nhận biết và phòng, chống lây nhiễm dịch bệnh do vi rút Zika.

2. Giao Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố:

- Giám sát việc thực hiện triển khai chiến dịch phòng chống muỗi vẫn truyền bệnh do virus Zika và bệnh Sốt xuất huyết tại các quận, huyện.

- Triển khai các hoạt động giám sát ca bệnh, kiểm soát véc tơ truyền bệnh, giám sát các hoạt động phòng, chống dịch do vi rút Zika, sốt xuất huyết trên địa bàn. Xây dựng kế hoạch phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika theo các tình huống dịch, tổ chức tốt các quy trình kiểm soát dịch bệnh do vi rút Zika trên địa bàn thành phố; tham mưu, báo cáo Sở Y tế kịp thời diễn biến tình hình dịch theo quy định; củng cố các đội chống dịch cơ động, hỗ trợ các địa phương khi cần thiết.

- Giao Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố phối hợp với Bệnh viện Bệnh nhiệt đới, Bệnh viện Từ Dũ triển khai các lớp huấn luyện cho hệ thống dự phòng, truyền thông

và điều trị về các nội dung giám sát, phòng chống Zika; Tập huấn phát hiện dị tật đầu nhỏ cho nhân viên y tế tại các bệnh viện có khoa sản.

- Huấn luyện cho các đội cơ động phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika tại các đơn vị, ban ngành liên quan: Huấn luyện các quy trình liên quan đến hoạt động điều tra, xử lý dịch, bao gồm: quy trình giám sát phát hiện ca bệnh xâm nhập; quy trình điều tra dịch tễ ca nghi ngờ; quy trình lấy và vận chuyển mẫu bệnh phẩm; quy trình phun hóa chất diệt muỗi, quy trình tổ chức phòng bệnh tại cộng đồng; hướng dẫn thực hiện các biểu mẫu liên quan theo Quyết định 363/QĐ-BYT ngày 02 tháng 02 năm 2016 của Bộ Y tế về việc ban hành hướng dẫn giám sát và phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika.

3. Giao Trung tâm Truyền thông Giáo dục Sức khỏe (T4G)

- Xây dựng kế hoạch phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika theo các tình huống dịch và theo chỉ đạo của Bộ Y tế tại công văn số 1696/BYT-TT-KT ngày 29 tháng 3 năm 2016 của Bộ Y tế về việc tăng cường truyền thông về phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika.

- Tập huấn kỹ năng truyền thông giáo dục sức khỏe cho mạng lưới cơ sở và các đơn vị liên quan.

- Thường xuyên cung cấp thông tin về dịch bệnh do vi rút Zika và các biện pháp phòng chống dịch cho người dân để người dân không hoang mang và chủ động áp dụng các biện pháp bảo vệ bản thân, gia đình và cộng đồng.

- Tuyên truyền đến các đối tượng có nguy cơ nhiễm bệnh từ vùng có dịch vào Việt Nam cũng như tới những người Việt Nam đi du lịch tới các quốc gia/vùng có dịch bệnh Zika và đặc biệt là phụ nữ mang thai và dự định mang thai về các biện pháp chủ động phòng chống dịch bệnh do vi rút Zika.

- Phối hợp Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố triển khai chiến dịch phòng chống muỗi vằn truyền bệnh do virus Zika và bệnh sốt xuất huyết.

4. Giao Trung tâm Y tế Dự phòng các quận, huyện

- Tham dự đầy đủ các lớp tập huấn về công tác phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika do Trung tâm Y tế dự phòng thành phố, Trung tâm Truyền thông Giáo dục Sức khỏe (T4G) tổ chức.

- Tham mưu chính quyền địa phương xây dựng kế hoạch phòng, chống dịch bệnh Zika tại địa phương theo các tình huống dịch, lưu ý phải bảo đảm đầy đủ cơ sở trang thiết bị, nhân lực, kinh phí thực hiện trong kế hoạch.

- Phối hợp các địa điểm du lịch, các khách sạn, nhà trọ có khách nước ngoài đến lưu trú trên địa bàn, để thực hiện theo dõi, giám sát tình trạng sức khỏe của khách theo hướng dẫn của Trung tâm Y tế dự phòng Thành phố.

- Giám sát, hỗ trợ các Trạm y tế thực hiện chiến dịch “Người dân tự diệt muỗi, lăng quăng phòng, chống bệnh do vi rút Zika, sốt xuất huyết”.

5. Giao Bệnh viện Bệnh Nhiệt đới, Nhi đồng 1, Nhi đồng 2; các bệnh viện đa khoa thành phố, quận, huyện, các cơ sở y tế công lập, ngoài công lập có khoa Sản, Nhi, Nhiễm

- Xây dựng kế hoạch và tổ chức tập huấn tại đơn vị về phòng, chống dịch bệnh do vi rút Zika theo hướng dẫn tại Quyết định số 439/QĐ-BYT ngày 05 tháng 02 năm 2016 của Bộ Y tế về việc ban hành hướng dẫn chẩn đoán và điều trị bệnh do vi rút Zika.

- Giám sát phát hiện ca bệnh nghi ngờ có yếu tố dịch tễ, lấy mẫu xét nghiệm gửi Viện Pasteur thành phố Hồ Chí Minh để chẩn đoán kịp thời và báo cáo về Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố.
- Chuẩn bị sẵn sàng khu vực tiếp nhận bệnh, cơ sở thuốc, trang thiết bị y tế, vật tư, phương tiện, hóa chất để điều trị khi có ca bệnh.
- Tổ chức diệt muỗi, lăng quăng tại đơn vị.
- Tăng cường công tác truyền thông trong cơ sở khám bệnh, chữa bệnh về phòng, chống bệnh dịch do vi rút Zika.
- Phối hợp chặt chẽ giữa công tác điều trị và công tác dự phòng, nghiêm túc thực hiện chế độ báo cáo bệnh truyền nhiễm theo quy định tại Thông tư số 48/2010/TT-BYT ngày 31/12/2010 của Bộ trưởng Bộ Y tế để thực hiện xử lý kịp thời dịch bệnh.
- Các bệnh viện có khoa sản: thực hiện truyền thông cho thai phụ; giám sát, phát hiện tật đầu nhỏ qua chẩn đoán tiền sản và qua thăm khám sơ sinh, lấy mẫu gửi viện Pasteur và báo cáo về Trung tâm Y tế Dự phòng thành phố.

1. Kinh phí thực hiện:

- Các đơn vị sử dụng kinh phí phòng chống dịch năm 2016 đã được cấp và các nguồn kinh phí hợp pháp khác theo quy định.
- Trên đây là kế hoạch phòng, chống bệnh do vi rút Zika năm 2016 của Sở Y tế. Đề nghị các đơn vị liên quan nhanh chóng triển khai thực hiện. Trong quá trình thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc, đề nghị liên hệ Phòng Nghiệp vụ Y – Sở Y tế (3.9330775 hoặc 3.9309981) để được hướng dẫn, hỗ trợ././.

Nơi nhận:

- Bộ Y tế;
- Thường trực HĐND, UBND TP;
- Ban VHXH- HĐND TP;
- Ủy ban MTTQVN và các ban, ngành, đoàn thể/TP;
- Sở Thông tin và Truyền thông; Sở Tài chính;
- Công an thành phố; Bộ Tư lệnh thành;
- Sở Văn hóa – Thể thao; Sở Du lịch
- Sở Giáo dục – Đào tạo;
- Sở Giao thông – Vận tải;
- Ủy ban nhân dân 24 quận, huyện;
- Các Báo, Đài thành phố;
- Các đơn vị Y tế trực thuộc
- Lưu: VPS, NVY
VAT, ĐMS (150b)

GIÁM ĐỐC

Nguyễn Tấn Bình